

- 17 Paine MF, Hart HL, Ludington SS, Haining RL, Rettie AE, Zeldin DC. The human intestinal cytochrome P450 "pie". *Drug Metab Dispos.* 2006 May;34(5):880-6.
- 18 Bardelmeijer HA, Ouwehand M, Buckle T, et al. Low systemic exposure of oral docetaxel in mice resulting from extensive first-pass metabolism is boosted by ritonavir. *Cancer Res.* 2002 Nov 1;62(21):6158-64.
- 19 Koolen SLW. Intravenous-to-oral switch in anticancer chemotherapy: focus on taxanes and gemcitabine [dissertatie]. Utrecht: Universiteit Utrecht; 2011 feb 16. p. 105-15.
- 20 Oostendorp RL, Huitema A, Rosing H, et al. Coadministration of ritonavir strongly enhances the apparent oral bioavailability of docetaxel in patients with solid tumors. *Clin Cancer Res.* 2009 Jun 15;15(12):4228-33.
- 21 Bardelmeijer HA, Beijnen JH, Brouwer KR, et al. Increased oral bioavailability of paclitaxel by GF120918 in mice through selective modulation of P-glycoprotein. *Clin Cancer Res.* 2000 Nov;6(11):4416-21.
- 22 Malingré MM, Beijnen JH, Rosing H, et al. Co-administration of GF120918 significantly increases the systemic exposure to oral paclitaxel in cancer patients. *Br J Cancer.* 2001 Jan 5;84(1):42-7.
- 23 Kemper EM, van Zandbergen AE, Cleypool C, et al. Increased penetration of paclitaxel into the brain by inhibition of P-glycoprotein. *Clin Cancer Res.* 2003 Jul;9(7):2849-55.
- 24 van Herwaarden AE, Wagenaar E, van der Kruijsen CM, et al. Knockout of cytochrome P450 3A yields new mouse models for understanding xenobiotic metabolism. *J Clin Invest.* 2007 Nov;117(11):3583-92.
- 25 Kuppens IE, van Maanen MJ, Rosing H, Schellens JH, Beijnen JH. Quantitative analysis of docetaxel in human plasma using liquid chromatography coupled with tandem mass spectrometry. *Biomed Chromatogr.* 2005 Jun;19(5):355-61.
- 26 Stokvis E, Ouwehand M, Nan LG, et al. A simple and sensitive assay for the quantitative analysis of paclitaxel in human and mouse plasma and brain tumor tissue using coupled liquid chromatography and tandem mass spectrometry. *J Mass Spectrom.* 2004 Dec;39(12):1506-12.
- 27 Hendriks JJ, Lagas JS, Wagenaar E, et al. Oral co-administration of elacridar and ritonavir enhances plasma levels of oral paclitaxel and docetaxel without affecting relative brain accumulation. *Br J Cancer.* 2014 May 27;110(11):2669-76.

NEDERLANDS FARMACEUTISCH ONDERZOEK IN DE INTERNATIONALE LITERATUUR

2015;9:E1528

Betere baliegesprekken: vraag naar bijwerkingen en nodig uit tot vragen

Sander Borgsteede

Een onderzoek van Van Dijk e.a. geeft waardevolle inzichten in de baliegesprekken in de apotheek. Tijdens baliegesprekken hebben apothekermedewerkers een belangrijke rol in het begeleiden van patiënten bij geneesmiddelen-gebruik. De KNMP-richtlijn *Farmaceutische zorg- en dienstverlening* omschrijft waaraan een farmaceutisch consult moet voldoen: uitleg over gebruik, werking en relevante bijwerkingen. Omdat onvoldoende bekend is wat er aan de balie besproken wordt, is onderzocht welke informatie wordt uitgewisseld tussen patiënt en apothekermedewerker. Hier-voor werden 153 video-opnames van baliegesprekken in vier apotheken geanalyseerd. Ze betroffen 24% eerste-, 4% tweede- en 72% vervolguiften.

Apothekermedewerkers waren vriendelijk en toonden respect voor de patiënten. Een gemiddeld baliegesprek duurde 132 s (178 s voor eerste uitgifte, 109 s voor vervolguiften). De onderzoekers bepaalden het percentage dat over specifieke onderwerpen ging: 'instructies over innemen' (83%), 'toedieningsweg' (71%) en 'duur van de behandeling' (43%) waren de meest besproken onderwerpen. Bij vervolguiften werden 'effect van het geneesmiddel' en

'bijwerkingen' zelden besproken, en apothekermedewerkers nodigden de patiënt zelden uit tot het stellen van vragen, wat volgens de richtlijn wel zou moeten gebeuren. Hoewel apothekermedewerkers informatie gaven, boden ze minder informatie aan dan in de richtlijn wordt aanbevolen.

Waarschijnlijk was de kwaliteit van de communicatie in de onderzoeksapotheken beter dan in de gemiddelde apotheek. Toch blijft in de onderzoeksapotheken de geobserveerde zorg achter bij de richtlijn. Vooralsnog is niet onderzocht waarom dit het geval is. Met het oog op de nieuwe richtlijn farmaceutisch consult (huidige status: in ontwikkeling) zou onderzoek naar de onderliggende oorzaken gerichte aanknopingspunten kunnen geven voor een succesvolle implementatie.

- van Dijk M, Blom L, Koopman L, Philbert D, Koster E, Bouvy M, van Dijk L. Patient-provider communication about medication use at the community pharmacy counter. *Int J Pharm Pract.* 2015 May 19. [online prepublicatie]

Borgsteede S. Betere baliegesprekken: vraag naar bijwerkingen en nodig uit tot vragen. *PW Wetenschappelijk Platform.* 2015;9:e1528.